

FEBRER 2024

#d'AquellesCendresAquestesPedres
#EspèciesRebrotadores

Pel febrer, un dia de sol i l'altre de braser.

ÍNDEX

<u>Ressenyes</u>	<u>3</u>
<u>L'entrevista del mes</u>	<u>9</u>

RESSENYES

Ressenyes literàries 2024

L'enfilall de Llunes - J. Pejó Vernis

L'enfilall de Llunes - José Pejó Vernis

José Pejó Vernis va nèixer el 13 de maig del 1952 a Castelldefels, Barcelona. Actualment, l'autor està domiciliat a Torrejón del Rey (Guadalajara). És escriptor, tant en català com en castellà, i ha estat guanyador de més de 40 premis de poesia. Algunes de les seues obres són *El Rojo de Mis Ojos*, *L'Ombra Fugida*, *Dibujos de Ángel Duque*, *Esta Sombra que Sangra*, *Geometrías*, *Un Pañuelo Bordado* y *Un Cuento de Luz*, *Las Horas Afiladas* i *La Soledad del Aire*.

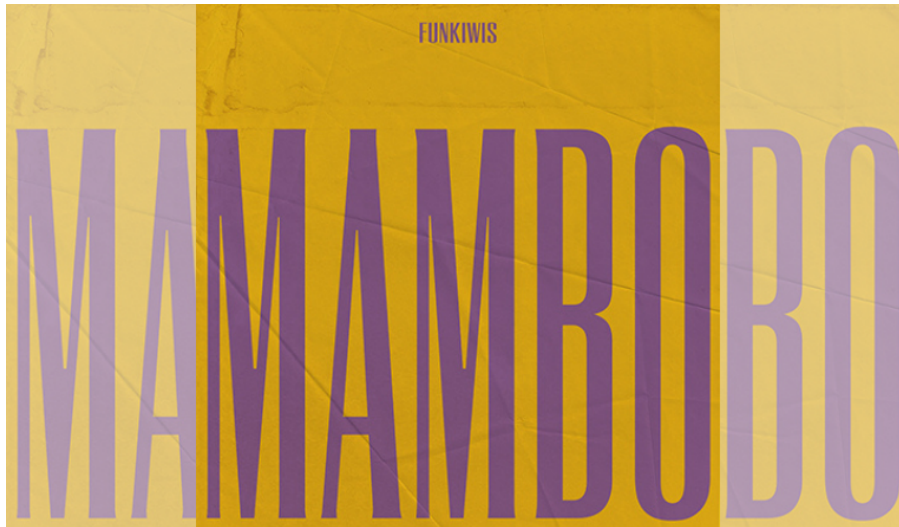
Aquest poemari ha obtingut el Premi Tema Lliure en valencià XX Certamen Nacional de Poesia 'Adolfo Utor Acevedo', acte realitzat a la Casa d'Andalusia en Dénia, l'any 2016.

El llibre compta amb dos capítols, *La remor del silenci*, compost per 30 poemes, i *Les lògiques de l'ombra*, compost per 23 poemes. Tots aquests inspiren sensacions i et transporten fins a elles, d'una forma artística i harmònica, ja que es ressalta la bellesa de les paraules, les quals són

seleccionades amb cura per tal de transmetre de la forma més profunda els sentiments de nostàlgia, alegria, tristesa, amor, dolor, etc.

RESSENYES

Ressenyes musicals 2024

Mambo - Funkiwis

Mambo - Funkiwis

La banda valenciana Funkiwis es va originar l'any 2012. En l'estil de la banda predomina el Funk-Rock, encara que són capaços d'unir molts estils com el Hip-Hop, el Reggae, l'Ska i el Punk, entre altres,

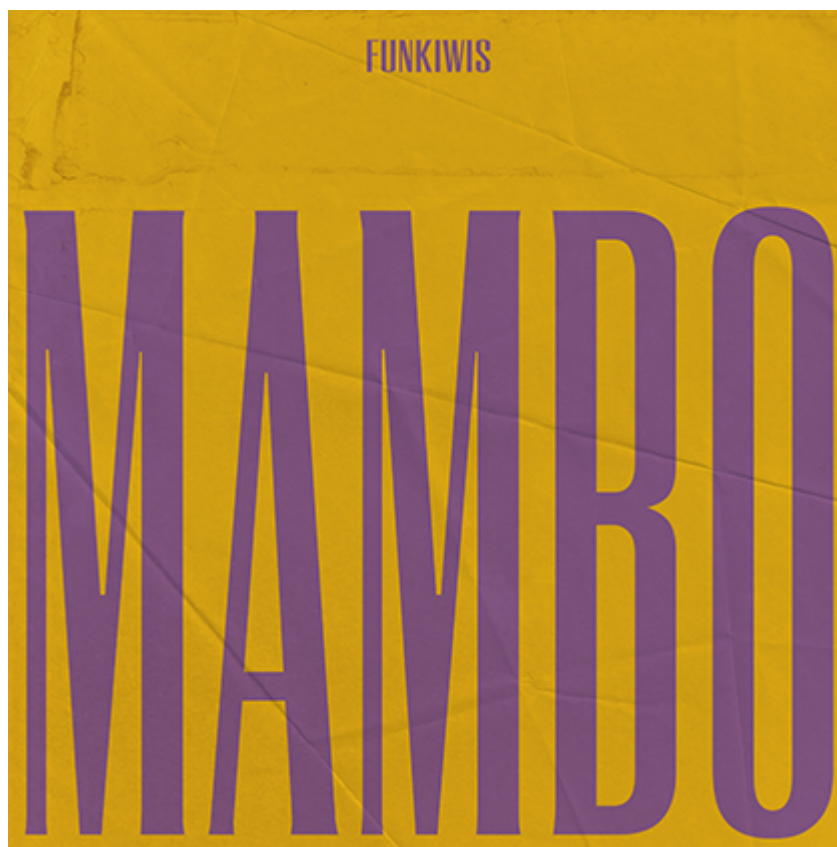
ja que sempre s'han caracteritzat per navegar entre una infinitat d'estils musicals i sorprendre amb ells. També destaca pel seu eclecticisme.

A l'estil de música se li suma un missatge de crítica social i un discurs intimista, a través d'un ambient festiu, sent les lletres tant combatives i reivindicatives, com properes, expressives i significatives.

Durant les seues actuacions estan Lluís Romero i Óscar de la Torre a les veus, Jota Terranegra i Salva Abad a les guitarres, Vicen García al baix, David Cases al saxofon, Rixi Galán a la bateria i Eloy Jovaloyas al trombó, que junt amb Manu Pardo a la trompeta, són els metalls del grup.

Mambo és el cinqué disc del grup amb nou cançons que s'anomenen *Me alegre de verte*, *Matar la flor*, *No drama*, *Azul*, *La brecha*, *May Day*, *Bien lejos*, *Mantra* i *Sin*. La cançó *Bien lejos* ha comptat amb la col·laboració del Niño de la hipoteca.

L'àlbum ha sigut gravat en *Elefante Studio* i *Jam Studio* de la mà d'Antoni Laguna, i masteritzat per Enrique Soriano en *Crossfade Mastering*.

RESSENYES

Ressenyes recerca 2024

Paisatge dels riurals. Arquitectura, herència i reptes. - J. Ivars Cervera

**Paisatge dels riurals. Arquitectura,
herència i reptes.**

Joan Ivars Cervera, nascut a Teulada l'any 1947, és investigador i catedràtic valencià. Ja jubilat, el catedràtic ha fet una gran tasca a l'IES Historiador Chabàs i a la facultat de Filologia UNED de Dénia. El

Doctor en Filologia Catalana ha estat president de l'Institut d'Estudis Comarcals de la Marina Alta (IECMA), i actualment és el secretari de l'entitat. També, és vicepresident de la Societat d'Onomàstica.

Ha obtingut diverses beques d'investigació de diversos organismes oficials i ha participat en nombrosos congressos i col·loquis de temàtica comarcal i local del País Valencià. Les seues investigacions han estat dirigides cap a l'estudi de la llengua, història i etnografia de Teulada i la Marina Alta.

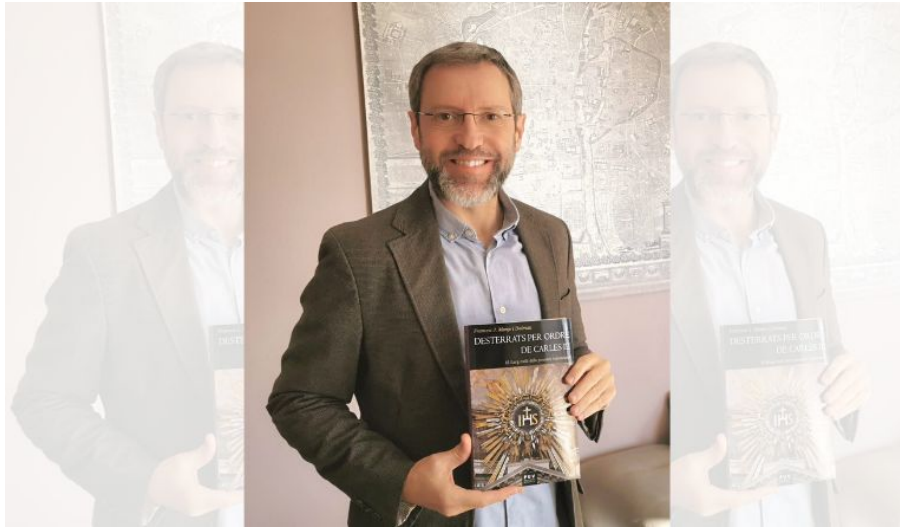
També, ha publicat diversos treballs, comunicacions i articles en diverses revistes sobre història, llengua, tradicions i etnologia, entre altres, de la comarca. A més, ha participat en el PATROM (Onomàstica Romànica) i en l'Atles Toponímic Valencià (de la Conselleria de Cultura), com a coordinador de les comarques del nord d'Alacant i enquestador de diversos pobles de la Marina Alta.

Paisatge dels riurats tracta sobre els riurats de la Marina Alta, construccions que van aparèixer a terres valencianes al segle XVIII, generalment de pedra i teules de fang amb canyís per dins, i que són un element essencial en el procés de l'elaboració de la pansa.

L'any 2012 es va celebrar el 1r Congrés Nacional sobre els Riurats, on experts en arquitectura, educació, etnologia, història i turisme se centren en l'origen, l'evolució, les característiques i les tipologies dels riurats, i la vida sorgida al caliu d'aquests espais de treball i de convivència. Tota aquesta informació dona pas a aquest llibre que reuneix les singularitats i característiques dels riurats de la comarca, un patrimoni amb tanta riquesa historicoetnològica.

L'ENTREVISTA DEL MES

Entrevistes 2024

Francesc-Joan Monjo i Dalmau - Doctor en Història Moderna

Francesc-Joan Monjo i Dalmau, Doctor en Història Moderna

Francesc-Joan Monjo i Dalmau és de Calp. Doctor en Història Moderna, especialista en les relacions Estat-Església en el Segle de les Llums. Però també ha estudiat la revolta de la Germania, la religiositat popular en els segles moderns, la pirateria i el cors, la qüestió morisca, la figura de sant Francesc de Borja, etc..

Aquest llibre, Desterrats per ordre de Carles III, no és el primer on estudies l'orde dels jesuïtes. Què és el que et va portar a iniciar les investigacions en aquest camp?

No, no és el primer llibre. Vaig ser editor i coautor d'un llibre titulat Jesuïtes valencians. De l'esplendor Borja a l'ocàs Borbó (Publicacions de la Universitat d'Alacant). També he publicat articles sobre l'orde jesuític en revistes acadèmiques i en actes de congressos. Pel que fa a la segona pregunta, la història de la Companyia de Jesús és apassionant i, fins i tot,

fascinant. Sens dubte, una història rica i complexa, i ben sovint turbulenta. Els jesuïtes han estat estimats, però també temuts i odiats per molts catòlics.

Mentre uns els consideraven sants i savis, uns altres els veien com a autèntics dimonis. L'Institut de la Companyia continua sent avui un orde religiós rellevant i admirat, però també difamat i calumnia.

Pots fer-nos una xicoteta introducció de qui són els jesuïtes i per què se'ls va expulsar?

En els segles moderns, la Companyia de Jesús arribà a ser l'orde religiós més important i poderós de l'Església catòlica. Els jesuïtes tenien molta influència en la societat, en la política, en l'educació i en la religió. Al segle XVIII els regulars de la Companyia van ser acusats d'haver creat un estat dins l'Estat -un fenomen absolutament intolerable per a l'absolutisme borbònic. Per això, segons els ministres de Carles III, era necessari fer-los fora dels dominis del rei Borbó.

Podem dir que l'expulsió de l'orde jesuïta (1767) va suposar, doncs, un triomf del regalisme, és a dir, de la política que pretenia enfortir i estendre l'autoritat règia i controlar l'acció de l'Església. Com sabem, tota expulsió té unes inevitables conseqüències humanes i com a historiador m'interessa conèixer el drama humà que van viure aquests religiosos expatriats.

Quina importància tenen els jesuïtes a les Comarques Centrals i en especial a la Marina Alta?

La primera universitat jesuïta fou la de Gandia, fundada pel duc Francesc de Borja, que després es faria jesuïta i arribaria a ser prepòsit general de l'orde i sant. Un centre universitari molt important, almenys als segles XVII i XVIII. Els jesuïtes de Gandia també van participar en l'evangelització dels moriscos de la Marina. Si tornem a l'expulsió de la Companyia decretada pel rei Carles III (1767) veiem que hi ha molts jesuïtes de l'actual comarca de la Marina Alta que van viure en carn pròpia una dolorosa expulsió i un amarg exili, primer a l'illa de Còrsega i després a l'actual regió de

l'Emilia-Romagna (Itàlia).

Es tracta dels religiosos Josep Pujol, del Ràfol d'Almúnia; Josep Banyuls, de Pego; Vicent Miralles, d'Orba; Guillem Cruanyes, de Xàbia; Tomàs Rafael, de Dénia; Jaume Vallés, de Teulada, Francesc Xavier Giner, d'Ondara, i Josep Reig, de Murla. Però també hi havia jesuïtes de la Marina als territoris d'ultramar (Amèrica): Jaume Roig, de Castell de Castells; Joaquim Escrivà, d'Orba; Gabriel Roca Oliver, de Xaló; Blai Aranda, de Dénia; Andreu Llompарт, de Pedreguer; Pere Lloret, de Dénia; Antoni Oliver, de Xaló, i Salvador Pérez, de Parcent.

En què van destacar els jesuïtes valencians en l'exili?

En l'exili itàlic, que va tindre una durada de quaranta-set anys, els jesuïtes valencians van ser els que més es van distingir per la seua erudició i per les seues creacions en les ciències i en les lletres; també pel seu oberturisme als corrents culturals europeus i per la seua ràpida adaptació a l'ambient italià d'aleshores. El P. Joan Andrés i Morell, natural de Planes (el Comtat), es convertí en una de les figures centrals de la cultura hispanoitaliana del segle XVIII. Un savi fill de la Il·lustració. Un home que donà una gran lliçó de cultura a tot Europa.

Com has viscut el procés d'investigació? És fàcil accedir a les fonts?

La investigació m'agrada, per això vaig estudiar història. M'agrada passar hores en els arxius llegint documentació antiga. Això sí, unes vegades ixes content perquè has trobat papers que t'interessen i d'altres tens la sensació que has perdut el temps perquè no has trobat res de trellat. Coses de la investigació... Pel que fa a la segona pregunta, la Companyia de Jesús té bons arxius. He treballat molt l'arxiu que els jesuïtes tenien a Barcelona (fa cosa d'un parell d'anys el seu fons va ser traslladat Alcalá de Henares) i també l'ARSI, que està a Roma. Però també he treballat en altres arxius italians i espanyols.

Has dit que la Companyia de Jesús ha estat perseguida. Com està hui?

La Companyia de Jesús continua treballant en les fronteres de la fe i la cultura, i podríem dir que torna a estar d'actualitat. Això és perquè el papa Francesc, el primer pontífex jesuïta de la història, no deixa indiferent ningú. Si és estimat pels sectors progressistes de l'Església, és també molt criticat per alguns membres de la jerarquia eclesiàstica i per moviments integristes. Mai no plou al gust de tots...

En quines línies d'investigació et vols centrar en un futur

Vull preparar un article sobre la vida quotidiana dels jesuïtes catalanoaragonesos en la ciutat de Ferrara i un altre sobre els jesuïtes de la Marina Alta que estaven destinats a les missions d'Amèrica i van ser expulsats dels dominis de Carles III. Qüestions poc o gens conegudes. Però també estic obert a altres investigacions. No vull tancar-me i convertir-me en un historiador monotemàtic. M'agraden els reptes.

Febrer de 2024

 Whatsapp

 Telegram

 Correu electrònic

O seguïu-nos a les Xarxes Socials!

Mancomunitat Comarcal de la Marina Alta:

Xarxa Jove Marina Alta:

Xarxa Esportiva Marina Alta:

